

Datum 2022-02-07
Diarienummer 2022-1033

Utrikesdepartementet
ud.hi.remiss@gov.se

Yttrande över Remiss - Utrikesdepartementet UD2021/17423, Utkast till lagrådsremiss Anpassningar till EU:s marknadskontrollförordning, del 2

Göteborgs stad har från Utrikesdepartementet fått remiss om utkast till lagrådsremiss Anpassningar till EU:s marknadskontrollförordning, del 2, UD2021/17423, för besvarande med svarsdatum den 1 mars 2022.

Utkastet innehåller förslag till nya bestämmelser samt lagändringar om marknadskontroll för att komplettera och implementera EU:s marknadskontrollförordning i svensk rätt. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 2 juli 2022.

Göteborg Stad har överlämnat remissen till miljö- och klimatnämnden för direkt besvarande.

Miljö- och klimatnämnden i Göteborgs kommun vill genom miljöförvaltningen lämna följande synpunkter.

Miljöförvaltningens synpunkter

Miljöförvaltningen ställer sig i grunden positiv till att kommunerna föreslås fortsätta att utföra uppgifter som innebär marknadskontroll på lokal nivå och att arbetet ska kunna finansieras till stor del av tillsynsavgifter men också med statliga bidrag.

Vi ser också positivt på förslaget att det kommunala tillsynsansvaret ska göras mer tydligt genom exempelvis att de olika delar och krav som ska ingå i produktkontrollen ska skrivas in i förordningstext.

Vi ser heller inget hinder i att det införs utökat rapporteringskrav till marknadskontrollmyndigheten av information som har betydelse för att marknadskontrollmyndigheten ska kunna fullgöra sina skyldigheter. Detta förutsatt att det kommer att säkerställas att förvaltningen tilldelas tillräckliga ekonomiska resurser så att det merarbete som det kommer att innebära kan finansieras.

Miljöförvaltningen anser dock att det i utkastet inte har presenterats tillräckligt konkreta förslag över vad som slutligen ska ingå i det kommunala tillsynsansvaret gällande produktkontrollerna för att det ska gå att avgöra vad det får för konsekvenser för förvaltningens verksamhet. Det samma gäller för hur finansieringen ska se ut, därunder om

tillsynsavgifterna och det statliga bidraget kommer att täcka samtliga utgifter som arbetet medför.

Ansvarsfördelning

I utkastet framförs det förslag på att Marknadskontrollmyndigheten får de övergripande ansvaret för produktkontrollen i alla led och att kommunernas produktkontroll bör begränsas till distributörsledet på samma sätt som tillsynsaret tidigare varit uppdelat för bland annat tillsynen av kemiska produkter och varor mellan kommunen och kemikalieinspektionen. Det framförs också exempel att kommunernas produktkontroll bör begränsas till produktkrav i fråga om märkning, information och sådan förekomst av förbjudna beståndsdelar som kan konstateras utifrån redovisat produktinnehåll. Utkastet öppnar samtidigt upp för att det bör vara möjligt för de enskilda kommunerna, i vissa fall och på egen begäran, att ingå en överenskommelse med marknadskontrollmyndigheten om att utföra även utökade marknadskontrolluppgifter, under förutsättning att marknadskontrollmyndigheten anser att detta är lämpligt. Men att en sådan överenskommelse i så fall endast bör ske för en begränsad tid i exempelvis inom ramen för ett projekt eller avse en särskild aktör.

Miljöförvaltningen har tidigare belyst de problem som uppstår när tillsynsansvaret är uppdelat mellan en kommunal och central tillsynsmyndighet i tidigare remissyttrande avseende SOU 2020:49. Vi vill återigen trycka på att det för kommunerna vid den här typen av kontroll ofta kan vara svårt att avgöra vem som ska betraktas som primärleverantör eller detaljist. De ekonomiska aktörerna har många gånger svårt att direkt vid tillsynsbesöket redovisa om de är primärleverantör eller detaljist. Ibland kan de faktiskt vara både och. Konsekvensen blir därför att kommunen kan behöva starta upp ett tillsynsärende och genomföra kontroller fastän det ännu inte är utrett om det är kommunen eller marknadskontrollmyndigheten som är ansvarig tillsynsmyndighet för den aktuella verksamheten. Uppdelningen i tillsynsansvar medför därför både risk för att kommunerna utför kontrollarbete som de formellt sett inte har befogenheter till samt heller inte har möjlighet att finansiera nedlagt arbete genom tillsynsavgift.

Det har också i tidigare samarbete med kemikalieinspektionen framkommit att det ibland kan vara svårt för dem att hitta de mindre primärleverantörerna som finns ute i kommunerna och de därför uppmuntrat att kommunerna gör bred tillsyn (det vill säga även besöker objekt där det är oklart om de är detaljist eller inte) så att sådana verksamheter upptäcks och att kemikalieinspektionen kan få kännedom om dem.

För att effektivisera produktkontrollen generellt och minimera risken att kommunerna utför tillsyn som de inte får utföra eller har möjlighet att finansiera bör det kommunala tillsynsansvaret inte begränsas till enbart till detaljister verksamma inom kommunen.

Miljöförvaltning ser förstås att utkastets förslag på att begränsa den kommunala produktkontrollen till konkreta och tydliga produktkrav som är enkla kontrollera samt förslaget att kommuner med specialistkompetens inom området bör ges möjlighet att utföra mer avancerade marknadskontrolluppgifter under begränsad tid skulle innebära fördelar. En förenkling av produktkontrollerna skulle troligen leda till att fler kommuner kommer få möjlighet att utföra kontrollerna, då behovet av specialistkompetens minskar.

Marknadskontrollmyndigheterna skulle också kunna avlastas och kontrollerna kan bli mer resurseffektiva om kommuner med specialistkompetens ges möjlighet utföra mer avancerade kontrolluppgifter.

Vi ser dock att det vid ett sådant förfarande, där de utökade befogenheter endast medges under en begränsad tid tillsammans med att kommunernas grunduppgifter inom området förenklas kan leda till att kommunernas incitament att lägga resurser på att bevara specialistkompetensen minskar. Om marknadskontrollmyndigheterna ser det som angeläget att bevara och fortsatt utveckla den specialistkompetens på området som finns ute hos vissa kommuner och är intresserad av att ta vara på dessa resurser, anser vi att de kommuner som kan visa att de har tillräckliga resurser och specialistkompetens att genomföra mer avancerad produktkontroll bör kunna ingå överenskommelser att få utföra sådana uppgifter så länge som marknadskontrollmyndigheten bedömer att kommunen kan genomföra uppdraget och inte enbart för ett kortare projekt eller för någon särskild aktör.

I utkastet föreslås det också att åtgärder mot online-gränssnitt endast bör tillkomma en marknadskontrollmyndighet. Om detta inbegriper att kommunerna inte ska utföra sådana produktkontroller på digitala handelsplatser som är lokaliserade inom en enskild kommun och betraktas vara en detaljist, så anser vi konsekvenserna kring flytten av tillsynsansvaret till marknadskontrollmyndigheten behöver utredas ytterligare. Vi anser att en flytt kan leda till ineffektivitet i produktkontrollen och medföra risk för att mindre aktörer missas då det idag är mycket vanligt att även mindre butiker har integrerat sin fysiska handelsplats med en digital handelsplats. Det vore därför slöseri med resurser att inte kontrollera att produktkraven också uppfylls på den digitala handelsplatsen när kommunen kontrollera verksamhetens fysiska försäljning.

Finansiering

I och med att det i utkastet inte konkretiseras några färdiga bestämmelser över avgiftsgrunder, har vi svårt att bedöma de ekonomiska konsekvenserna för kommunen. Vi upplever att det fortfarande är oklart om det kommer finnas möjlighet för oss att kunna ta betalt för allt tillsynsarbete som vi i så fall kommer att ska genomföra, exempelvis för kontrollärenden utan konstaterade brister.

Det är också oklart om hur det statliga bidraget ska fördelas bland kommunerna. Kommer det ske genom schablon eller redovisning av nedlagd tid på kontroller. Information av typen behövs för att kunna avgöra om bidraget kommer att täcka samtliga kostnader för det merarbete som det utökade rapporteringskravet kommer att innebära.

Ärendet har handlagts av:

Carl-Johan Skredsvik
Miljöinspektör

E-post: carl-johan.skredsvik@miljo.goteborg.se
Telefon: 031-368 39 14

Kopia: ud.registrator@regeringskansliet.se